

Akademisk Råds bemærkninger til Dekanatets helhedsplan vedr. kandidatreformen 2024

Denne replik er *ikke* ment som et forsøg på at opsummere de inputs, som allerede er skrevet (de af dem, som er os bekendt), eller endnu en klage over den situation, som fakultetet er sat i (Akademisk Råd anerkender fuldt ud, at det er en umulig opgave, fakultetsledelsen er sat på). Når Akademisk Råd ønsker at bidrage på dette stadie, er det fordi denne første fase af diskussionen angår de principper og almene hensyn, som det giver mening at arbejde ud fra. Vores udtalelse prøver at tænke i de muligheder, som situationen rummer, og etablere nogle sigt punkter af mere strategisk art, fordi de synes perspektivrige selv om de aktuelle rammer står i vejen for dem.

1.

Akademisk Råd indstiller til, at fakultetet satser på faglige argumenter for valget af, hvilke uddannelser, der i fremtiden skal være 75 ECTS og hvilke, der skal være på 120 ECTS. På det grundlag er Akademisk Råd skeptisk over for visse antagelser i helhedsplanen. Fakultetsledelsens generelle overvejelse (side 4) fremhæver dimittendledigheden som det eneste kriterium for ECTS-omfanget på KA-uddannelserne. Argumentet er her, at KA-uddannelser med lav dimittendledighed er oplagte kandidater til at blive forkortet til forløb på 75 ECTS, mens KA-uddannelser med høj dimittendledighed skulle have brug for 120 ECTS på grund af brobygnings- eller udslusningselementer (såsom profilfag).

AR frygter (a) at de hidtil succesfulde uddannelser – målt på dimittendledigheden – netop vil miste deres attraktivitet for aftagere og studerende, hvis de omdannes til 75 ECTS-uddannelser. Endvidere savner AR (b) empirisk belæg for at profilfag, praktik og udlandsophold har den effekt, som fakultetsledelsen implicit antager, hvorfor der ikke er klart grundlag for at antage, at de kommende 120 ECTS KA-uddannelser få en lavere dimittendledighed end det er tilfældet i dag.

Dertil ønsker Akademisk Råd at udtrykke sin bekymring for, at oprettelsen af erhvervs kandidatuddannelser reelt betyder, at de nuværende SU-finansierede praktikordninger – som i dag i mange tilfælde leder til produktspecialer – vil blive afskaffet. AR mener ikke, at den nuværende profilfagslogik kan opveje dette tab, og derfor bør 3. semester af uddannelser på 120 ECTS gentænkes fra bunden. Profilordeordningen bør revideres og muligvis sløjfes.

Akademisk Råd baserer sin vurdering på en værdi om dyb akademisk faglighed, men også på en antagelse om at det er dette, der kan give de studerende operationelle kompetencer. Givet den konkurrencesituation, som universiteterne møder fra blandt andet professionshøjskolerne, bør fagligheden være den værdi, vi slår os op på.

2.

Nogle af helhedsplanens principper kan få utilsigtede konsekvenser.

Vilkårene KA-uddannelserne imellem er så forskellige, at et princip om lige fordeling mellem institutterne forekommer abstrakt. Således er de KA uddannelser (på DPU), der bygger på professionsbachelor, helt anderledes stillet, end dem, der bygger videre på en egentlig akademisk BA. De har typisk en relevant praksistilknytning (ofte også mens de studerer), men er svage i akademiske grundfærdigheder (at læse engelsksprogede tekster, skrivning, at tænke teoretisk, at gå til åbne opgaver). En lige fordeling vil ramme DPU hårdere end de to andre institutter.

Princippet om økonomisk bæredygtighed er måske i sig selv uomgængeligt, men fakultetsledelsen risikerer, at der etableres en standard, der er ude af trit med konkrete forhold (fx om 30-40 studerende pr. årgang). Set fra et akademisk synspunkt burde fakultetet også forholde sig til 'samfundsmæssig' eller 'kulturel' bæredygtighed, der vedrører et samfunds kulturelle resiliens i forhold til en dynamisk omverden. Samfundet har ikke råd til at miste evnen til at kunne uddanne kompetente kandidater indenfor strategisk vigtige, mindre fag- eller forskningsområder.

3.

Der er nogle vigtige principper, Akademisk Råd ønsker at tilføje.

Sammenhængene mellem BA og KA er afgørende at medtænke, i al deres forskellighed. Disse sammenhænge er ofte indbygget i eksisterende uddannelsesforløb, og det kan risikere at medføre ekstra arbejde og løsere forbindelser mellem forskning og undervisning, hvis disse kontinuiteter brydes op. Desuden kan vi igen pege på, at en KA der bygger videre på en professions-bachelor må tænkes på en ganske anden måde end en KA, der er sidste del af en samlet uddannelse.

Når KA-uddannelser eller dele af dem sammenlægges, er det vigtigt at medtænke ikke blot deres placering i det danske og internationale uddannelseslandskab og deres umiddelbare 'brand', men også deres forankring i forskningsmiljøer og disses videre forankring i samfundet. Det kan i nogle tilfælde begrunde at AR er tilbageholdende med at fusionere til nye uddannelser, for i stedet at afsøge muligheder for samlæsning knyttet til forbundne forskningsområder indenfor etablerede uddannelsesprogrammer.

4.

Derudover er det et vigtigt princip for det videre arbejde med rammerne om de nye uddannelser, at man reviderer de elementer, der har ophobet sig gennem årene efter tidligere reformer. Et af de tydeligste eksempler er som nævnt ovenfor profilmagene, som blev indført med det formål at styrke kandidaters tværfaglighed og arbejdsmarkedsorientering. Ideen var dengang at skabe et fleksibelt og praktisk orienteret element på 3. semester med et centraliseret og koordineret udbud der bl.a. aflaster de små miljøer, som kunne gøre de studerende mere attraktive for aftagere, i parløb med mulighed for praktik eller udlandsophold,

Når man ser på den nuværende reform og begrundelserne for at reducere kandidatuddannelserne til 75 ECTS, genfinder man mange af de samme mål, som lå bag profilmagene. Der er derfor brug for et princip i arbejdet med helhedsplanen, hvor der gøres op med de bindinger og residuale tiltag fra tidligere reformer. For at reformen

skal lykkes, er vi nødt til at overveje at fjerne eller ændre de strukturer, der blev indført tidligere, så der kan skabes rum for nye, mere frie og fagligt forbedrede uddannelser.

5.

På et mere strategisk plan tænker Akademisk Råd, at der er nogle forhold, det er godt at holde for øje, selv om de måske ikke nyder genklang i den aktuelle uddannelsespolitiske tænkning.

Bagved de umiddelbare kontraster mellem det erhvervsrettede og de akademiske traditioner er det centralt (måske navnlig på ARTS) at have øje for, at teori og praksis på mange måder er gensidigt befordrende, og man i øvrigt med god samvittighed kan tale om faglig praksis uafhængig af erhvervsmæssige (i betydning: hurtigst mulige employability) sammenhænge. Uanset om og hvordan erhvervs-KA aktuelt er realistisk, er det på en række områder perspektivrigt at satse og udvikle på de akademiske niveauer af 'livslang læring'. Det kræver nogle gange en omtænkning af nogle rodfæstede traditioner (fx at akademisk uddannelse skal starte fjernt fra praksis, med 'grundlagsteori' m.v. og først til sidst nærme sig praksis). AR opfordrer til at den af reformen skitserede uddannelsesstige med både BA, KA og KA + (i 75+45 modellen) allerede nu tages i sigte. Dette vil indføre et andet kriterium for at finde frem til de 75 ECTS-uddannelser end helhedsplanen p.t. giver udtryk for (jf. pkt. 1 ovenfor)

I denne forbindelse anbefaler Akademisk Råd at der tages højde for det nationale uddannelseslandskab, når fakultetsledelsen definerer rammerne for de nye kandidatuddannelser, også ud over universiteterne. Dette gælder særligt i forhold til konkurrencen med andre kandidat- og masteruddannelser, som nu udbydes bredere på tværs af uddannelsessektoren. For eksempel udsættes DPU's uddannelser i stigende grad for konkurrence fra professionshøjskolerne, der nu har mulighed for at udbyde professionsmasteruddannelser.

Den aktuelle reformsituation fordrer i det hele taget en hel del nytænkning af uddannelserne. Det er der mange steder også brug for. Det kunne derfor være, at situationen kunne bruges som anledning til at Universiteterne fremfører ønsker om, at de ret stramme krav til uddannelsers opbygning blev slækket fra ministeriets side, i det mindste som forsøgsordninger.